

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

936. MEDDELELSE

72. ÅRGANG 18. JUNI 1970

Udgivet af
Statens
Planteavlsvulvg

Sorter af lave grønne bønner 1965-69

Resultaterne omfatter to serier sortsforsøg udført i 1965-66 og 1967-69. I alt har 39 sorter været med i forsøgene, heraf er seks sorter, Reflex/60, Kaskad/60, NZ 328, Temoc, Kelly og Stella i løbet af forsøgsperioden trukket tilbage af de respektive firmaer. En ny skotsk sort Glencarse er ikke med i opgørelsen, da den ikke kommer i handelen. Af de resterende 32 sorter har fem kun deltaget i tre forsøg og fortsætter i den kommende forsøgsserie.

Forsøgene er udført på ret svær lerjord ved Blangstedgård, på sandblandet klæg ved Statens Marsk-forsøg, Højer og på god sandmuldet jord ved Spangsbjerg.

Med hensyn til de klimatiske forhold i forsøgsperioden var gennemsnitstemperaturen i 1965, i det meste af vækstsæsonen, betydelig under det normale og udbytterne tilsvarende små. I 1967 og især 1969 var det omvendte tilfældet. Årene 1966 og 1968 kommer nærmest det normale.

Udbyttet er bestemt ved både fler- og eengangshøst. Høsttidspunktet er skønnet, men som høsttidskriterium er angivet, at frøene ikke må fremtræde synligt på bælgene, og at kun få bælg må være over 11 mm tykke. Det kræver nogen erfaring at bestemme det rette høsttidspunkt for de enkelte sorter. Som det fremgår af størrelsesfordelingen af de eengangshøstede bælg, er der bedst overensstemmelse mellem høstskriterium og høsttidspunkt i forsøgene i 1967-69. Ved forsøgene i 1965-66 er der derfor ved anerkendelsen ikke lagt så stor vægt på udbyttet ved eengangshøst.

I tabellen hvor sorterne er sat i rækkefølge efter udbytte af fejlfri bælg ved flergangshøst er, foruden gennemsnitsudbytte, oplysninger til karakterisering af sorterens tidlighed og kvalitetsbedømmelse af frose bælg.

Konklusion

Fra sortsforsøget i 1965-66 er anerkendt 8 sorter, heraf er sort nr. 1, 5 og 3 tidligere anerkendt.

Af de anerkendte er sort nr. 16 kvalitetsmæssig bedst, de øvrige giver et stort udbytte af god kvalitet. Sort nr. 1, 8 og 20 er mindre velegnede til industribrug, men egnede til dyrkning til friskvaremarkedet og i privathaver. De har alle store bælg, nr. 1 og 20 er særdeles hårdføre og sidstnævnte meget tidlig.

Fra forsøgene i 1967-69 er anerkendt fire sorter. Processor er med som måleprøve. Sort nr. 8 giver et stort udbytte ved flergangshøst, det samme er tilfældet ved eengangshøst for sort nr. 4, 11 og 13. Den lille udbytteforskel mellem de to høstmetoder tyder på, at disse tre sorter har mere samlet bælg sætning og derfor er særligt egnede til eengangshøst. Kvalitetsmæssig er sort nr. 11 og 13 bedst.

Sort nr. 20 og 21 Glamis er i 1968 anmeldt til nyhedsafprøvning i henhold til lov nr. 169 af 15. maj 1968 om beskyttelse af forædlerrettigheder og er i 1970 meddelt beskyttelse.

De anerkendte sorter betegnes med S 69 og er godkendt til optagelse på sortliste over dyrkningsværdige planter, iflg. lov nr. 170 af 15. maj 1968.

Beskrivelse af sorterne

Forsøg 1965-66

Lbnr. 1. Carlos Favorit, Ny Munkegård S 69. Ejer: J. E. Ohlsens Enke, Tåstrup.

Tidligere anerkendt som Carlos Favorit, Ny Munkegård S 62.

Meget kraftig, busket, men opret vækst. Bladene store, grønne til lysegrønne. Blomsterne lysviolette. Bælgene store, grønne til lysegrønne, runde til ovale, kødfulde. Frøfarve mørk violetbrun. Middeltidlig, hårdfør, giver et stort udbytte af god kvalitet.

Lbnr. og navn	Frøleve- randør (se kode)	fejlfri bælg		syge bælg pct.	pct. udbytte i plukkeperioder			bælg- læng- de, i cm	bælgenes tykkelse i pct. af bredde 100 = rund	100 bæl- ge, g	plan- te- højde, cm
		kg/a	ft.		1.	2.	3.				
		Flergangshøst									
1965-66. 6 forsøg											
1. Carlos Favorit, Ny Munke- gård S 69	O.E.	103,3	134	5	57	34	9	11,1	89	506	43
13. Prelude S 69	R.S.	100,9	131	5	64	29	7	9,8	89	478	34
20. Glamis S 69	N.S.D.O.	96,3	124	4	70	25	5	12,0	94	658	39
14. Irene S 69	Nun	86,7	112	2	53	37	10	9,3	98	419	31
5. Fruca Simple S 69	R.S.	84,2	109	7	46	38	16	7,6	88	318	33
8. Favorit S 69	v.W.	83,1	108	4	61	31	8	11,1	94	537	32
3. Processor S 69	F.D.B.	82,7	106	4	50	35	15	10,2	86	493	37
10. Watex	v.W.	77,8	101	3	51	36	13	10,6	99	536	41
4. Meteor	v.W.	77,0	100	4	62	32	6	11,7	90	501	34
2. Master	O.E.	75,1	97	4	56	31	13	10,3	87	500	34
18. NZ 1731	v.W.	72,2	93	2	46	37	17	12,0	95	548	35
16. Trump S 69	A.R.Z.	71,4	92	4	47	41	12	10,1	92	407	32
11. NZ 4570	v.W.	65,5	85	3	41	38	21	10,6	87	468	36
12. Bush Blue Lake	As	58,9	76	3	33	49	18	9,7	97	475	33
15. Multima	Sch	57,7	75	2	36	41	23	10,0	92	442	36
9. Walo	v.W.	44,1	57	5	57	28	15	11,2	94	558	35
Gennemsnit		77,3	100	4							
L.S.D. ₉₅		22,9									
1967-69. 5 forsøg											
1. Processor S 69	F.D.B.	189,4	129	6	32	36	32	11,8	86	602	39
8. Tempo (BBL 206) S 69	R.S.	174,5	118	9	44	36	20	11,6	100	648	28
5. Early Harvest	As	155,5	106	7	41	34	25	11,9	98	660	43
4. Astro S 69	As	154,4	105	7	39	32	29	12,2	91	688	43
7. Tendercrop white seeded	R.S.	150,5	102	6	31	43	26	11,9	105	654	43
2. Orbit	As	147,0	100	7	34	38	28	11,6	98	602	39
13. Koralle S 69	v.W.	145,5	99	10	35	42	23	11,9	97	654	43
14. Nova	Spe	142,4	97	6	42	43	15	9,9	94	616	38
12. Fortüne	v.W.	133,6	91	10	30	40	30	11,3	100	548	41
11. Corene S 69	Nun	132,9	90	8	36	46	18	9,9	100	470	35
9. Caralto	R.S.	122,2	83	6	49	40	11	11,5	99	568	30
6. Dark Green Princess	v.d.P.	118,3	80	12	28	38	34	9,4	90	480	40
Gennemsnit (12 sorter)		147,2	100	8							
L.S.D. ₉₅		25,5									
1968-69. 3 forsøg											
21. Glamis S 69	N.S.D.O.	160,9	112	7	54	35	11	12,9	90	693	40
20. Maestro	As	153,9	107	9	43	39	18	12,6	98	673	43
17. Dufrix	Spe	149,6	104	8	59	34	7	10,6	95	637	35
16. Colina	Nun	136,3	95	8	42	36	22	10,7	100	557	40
18. Paro	v.d.P.	128,9	90	8	38	38	24	10,1	91	540	38
19. Bush Blue Lake 290	As	128,5	90	11	29	40	31	10,7	93	560	48
Gennemsnit (18 sorter)		143,5	100	7							

Kode over frøleverandør eller ejer

O.E.	J. E. Ohlsens Enke, Tåstrup	A.R.Z.	A. R. Zwaan & Zn., Holland.
R.S.	Royal Sluis, Holland.	As	Asgrow Seed Co. International, U.S.A.
N.S.D.O.	National Seed Development Org., England	Sch	Karl Schäfer, Tyskland.
Nun	Nunhem's Zaden, Holland.	Spe	Karl Sperling & Co., Tyskland.
v.W.	van Waveren, Tyskland.	v.d.P.	D. van der Ploeg's Zaden, Holland.
F.D.B.	F.D.B., Frøafdelingen, Glostrup.		

bønner

fejlfri bælg		pct. af udbytte ved flergangshøst	Eengangshøst				antal dage fra såning til høst	ribbefrihed 10 = helt fri	Frosne bælg		
kg/a	fh.		syge bælg, pct.	størelsessortering vægt, procent		10 = bedst			farvestyrke 10 = mørkest grøn	egnethed til frysning 10 = bedst	
				under 7,5 mm	7,5-11,0 mm						over 11 mm
66,8	115	65	5	16	76	8	90	9,4	7,9	4,5	7,2
70,2	121	70	6	23	73	4	90	9,5	7,8	4,0	7,9
79,6	137	83	5	11	64	25	88	9,5	7,3	4,5	7,3
69,5	119	80	2	15	83	2	95	9,7	8,2	7,0	9,1
69,3	119	82	7	27	73	—	98	9,8	7,8	7,5	8,5
68,2	117	83	4	12	75	13	91	9,3	7,2	4,0	5,4
66,0	113	80	5	15	74	11	94	9,5	7,4	4,5	7,2
57,9	99	74	3	15	61	24	92	9,8	8,1	8,0	8,2
59,9	103	78	2	16	73	11	92	9,3	7,8	8,0	7,0
61,1	105	81	7	13	76	11	95	9,7	7,8	3,5	7,1
43,5	75	60	3	13	66	21	92	9,5	8,1	7,0	7,2
57,7	99	81	6	13	83	4	98	9,5	9,0	8,5	8,9
45,8	79	70	6	15	75	10	95	9,0	7,7	7,0	7,5
38,9	67	66	4	14	59	27	93	9,9	8,3	7,0	5,7
40,1	69	69	4	14	72	14	98	9,4	7,4	4,5	7,1
36,6	63	83	5	16	62	22	94	9,6	8,1	5,0	7,3
58,2	100	75	5	15	72	13		9,5	7,9	5,9	7,4
22,9											
143,6	121	76	3	8	91	1	75	8,8	7,1	4,9	6,0
114,6	97	66	2	11	73	16	73	9,7	7,1	8,3	4,5
117,4	99	75	2	9	86	5	74	9,3	7,3	5,0	7,5
129,5	110	84	3	10	89	1	75	8,7	6,8	5,4	4,5
105,9	89	70	1	9	78	13	74	9,4	7,2	7,5	3,5
115,0	97	78	2	8	86	6	76	9,2	7,3	6,5	5,5
126,0	107	87	3	9	84	7	76	9,3	7,7	6,0	7,0
109,8	93	77	3	8	84	8	74	9,1	7,4	6,2	7,0
117,8	100	88	5	6	91	3	79	8,4	7,9	7,3	7,5
129,4	109	97	4	7	92	1	78	9,5	8,3	7,3	7,5
105,2	89	86	4	8	87	5	75	7,8	7,3	7,7	5,0
104,9	89	89	5	11	88	1	78	9,6	7,8	7,8	8,5
118,3	100	80	3	9	86	5		9,1	7,4	6,7	6,3
25,5											
120,2	109	75	—	7	83	10	67	8,8	7,1	6,0	5,5
107,8	98	70	—	8	86	6	68	8,9	7,4	6,0	6,5
124,1	113	83	1	7	87	6	67	8,3	8,3	5,8	8,0
104,5	95	77	6	7	84	9	69	9,1	7,4	8,2	8,5
97,7	89	76	—	8	84	8	68	8,6	6,9	4,0	7,0
124,8	114	97	4	14	81	5	72	9,2	7,1	7,5	2,5
109,8	100	77	1	6	85	9		8,7	7,2	6,7	6,3

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 845057. Abonnementsprisen er for 1970 11,25 kr. årlig, incl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

Trykt i 10.000 eksemplarer.

Lbnr. 13. Prelude S 69. Ejer: Royal Sluis, Enkhui-zen, Holland.

Forædler: Vreeken's Zaden, Dordrecht, Holland.

Middelkraftig, noget udbredt vækst. Bladene store, mørkegrønne. Blomsterne hvide. Bælgene små til middelstore, lysegrønne, runde til ovale, kødfulde. Frøfarve hvid. Tidlig, giver et stort udbytte af god kvalitet.

Lbnr. 20. Glamis S 69. Ejer: National Seed Development Organisation Ltd., Cambridge, England, repræsenteret ved J. Asmussens Eftf. A/S, St. Annæplads 20, København K.

Forædler: Scottish Horticultural Research Institute, Invergowrie, Scotland.

Meget kraftig, noget åben udbredt vækst. Bladene store, grønne til lysegrønne. Blomstrene lysviolette. Bælgene store, grønne til lysegrønne, ovale til runde, kødfulde. Frøfarve beigefarvet med siennafarvet marmorering. Meget tidlig, hårdfør, giver et stort udbytte af god kvalitet.

Lbnr. 14. Irene S 69. Ejer: Nunhem's Zaden, Haelen, Holland.

Middelkraftig, noget busket vækst. Bladene middelstore, grønne. Blomsterne hvide. Bælgene små til middelstore, grønne, runde, glatte, kødfulde. Frøfarve hvid. Middeltidlig, giver et stort udbytte af meget fin kvalitet.

Lbnr. 5. Fruca Simplo S 69. Leveret af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Frøafdelingen, Glostrup. Ejer: Royal Sluis, Enkhuizen, Holland.

Forædler: Vreeken's Zaden, Dordrecht, Holland.

Middelkraftig, noget udbredt vækst. Bladene ret små, mørkegrønne. Blomsterne hvide. Bælgene små, grønne til mørkegrønne, runde til ovale, glatte, ensartede. Frøfarve hvid. Middeltidlig til sildig, giver et stort udbytte af meget fin kvalitet.⁹⁾

Lbnr. 8. Favorit S 69. Ejer: van Waveren, Göttingen, Tyskland.

Middelkraftig, noget udbredt, busket vækst. Bladene store, lysegrønne. Blomsterne hvide. Bælgene store, lysegrønne, runde til ovale, noget krumme. Frøfarve hvid. Tidlig, giver et stort udbytte af god kvalitet.

Lbnr. 3. Processor S 69. Leveret af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Frøafdelingen, Glostrup.

Forædler: Ferry Morse, Detroit, Mich., U.S.A.

Synonymer: Sabo, Elite, Bon Bon og Sortexa.

Middelkraftig, opret, noget busket vækst. Bladene ret store, grønne til mørkegrønne. Blomsterne hvide. Bælgene middelstore, grønne til lysegrønne, runde til ovale, kødfulde. Frøfarve hvid. Middeltidlig, giver et stort udbytte af god kvalitet.

Lbnr. 16. Trump S 69. Leveret af Lindgreens Enke, Åbenrå.

Forædler: A. R. Zwaan en Zn., Voorburg, Haag, Holland.

Synonymer: Troef og Fabula.

Middelkraftig, noget udbredt vækst. Bladene små, mørkegrønne, stærkt rynkede. Blomsterne hvide. Bælgene middelstore, mørkegrønne, runde til ovale, slanke, glatte, ensartede. Frøfarve hvid. Middeltidlig til sildig, giver et ret stort udbytte af særdeles fin kvalitet.

Forsøg 1967-69

Lbnr. 8. Tempo S 69. Leveret af Royal Sluis, Enkhui-zen, Holland.

Synonymer: Bush Blue Lake 206.

Middelkraftig til svag, opret vækst. Bladene små, meget mørkegrønne. Blomsterne hvide. Bælgene middelstore, mørkegrønne, runde, kødfulde, enkelte bælg med synlige frøafsnit. Frøfarve hvid. Middeltidlig, giver et stort udbytte af god kvalitet.

Lbnr. 4. Astro S 69. Ejer: Asgrow Seed Company International, Orange, Conn., U.S.A.

Kraftig, noget udbredt vækst. Bladene meget store, grønne til lysegrønne. Blomsterne hvide. Bælgene store, grønne, glatte, runde til ovale, kødfulde. Frøfarve hvid. Middeltidlig, giver et stort udbytte, især ved eengangshøst. Af god kvalitet.

Lbnr. 13. Koralle S 69. Ejer: van Waveren, Göttingen, Tyskland.

Middelkraftig, stiv, opret vækst. Bladene ret små, spidse. Blomsterne hvide. Bælgene middelstore, grønne til lysegrønne, næsten runde, kødfulde. Frøfarve hvid. Middeltidlig, giver et stort udbytte ved eengangshøst. Af god kvalitet.

Lbnr. 11. Corene S 69. Ejer: Nunhem's Zaden, Haelen, Holland.

Corene er en bønesygeresistent Irene. Beskrivelse: se denne. Middeltidlig, giver et stort udbytte ved eengangshøst. Af meget fin kvalitet.

Statens forsøgsstation
Spangsbjerg Kirkevej 41
6700 Esbjerg